

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Törésponti klórozást alkalmazó vízellátó rendszerek ivóvizének haloecetsav (HAA) és klorát felmérése

---

Bufa-Dórr Zsuzsanna, Stefán Dávid, Rosenberger Enikő, Dr. Vargha Márta
NNGYK Közegészségügyi Laboratóriumi és Módszertani Főosztály

Bevezetés

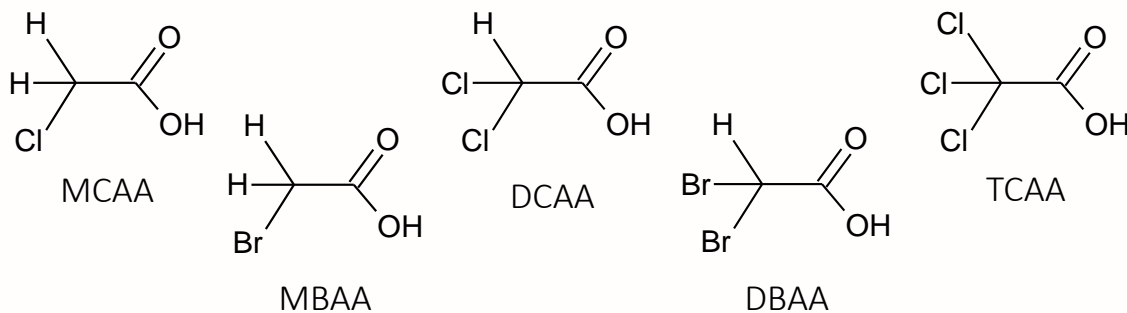
Directive (EU) 2020/2184

5/2023. (I. 12.) Korm. Rend.

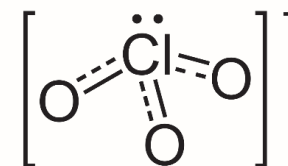
Új klórozással kapcsolatos paraméterek

Haloecetsavak (HAA₅)

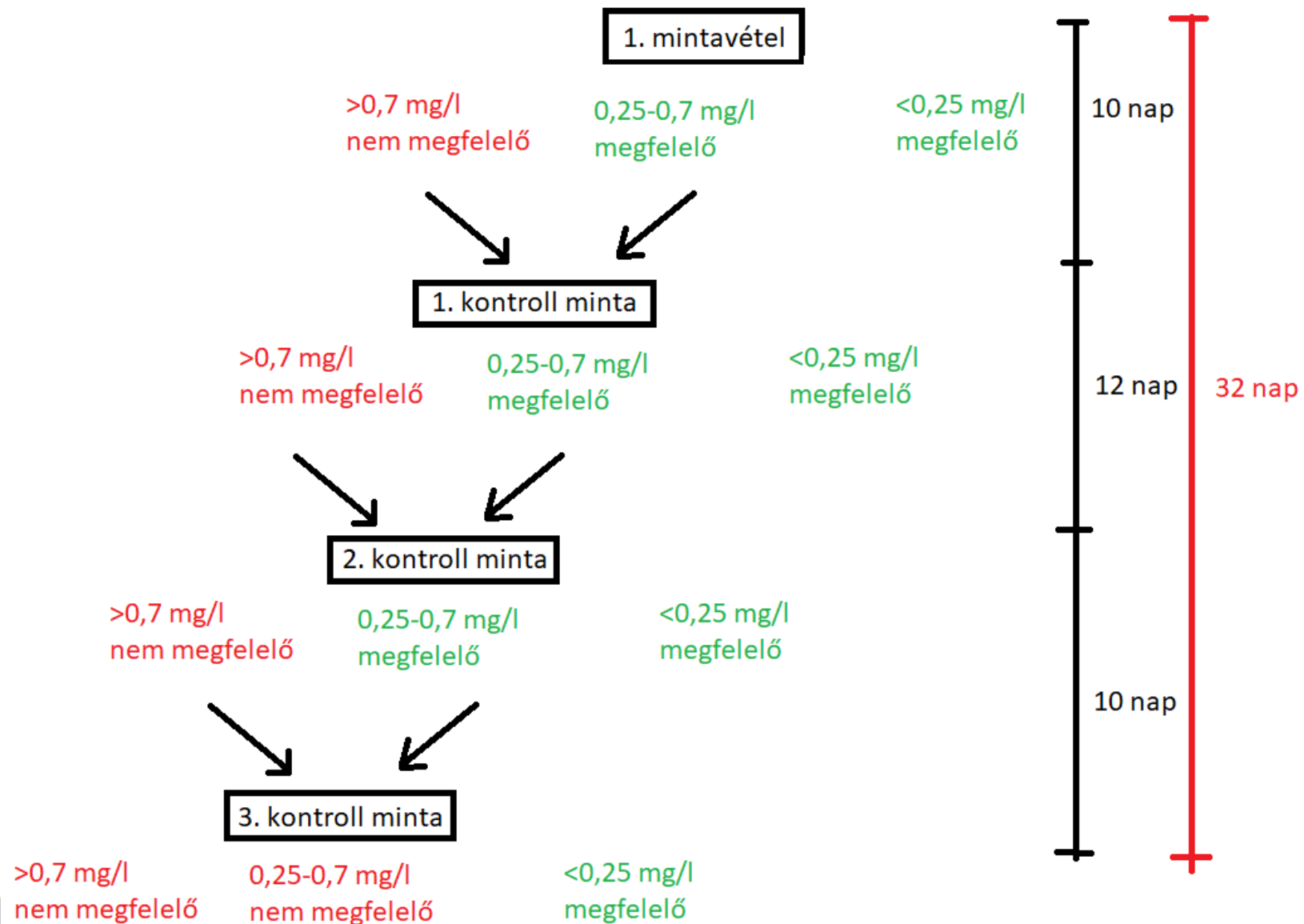
Határérték: **60 µg/L**

Klorát

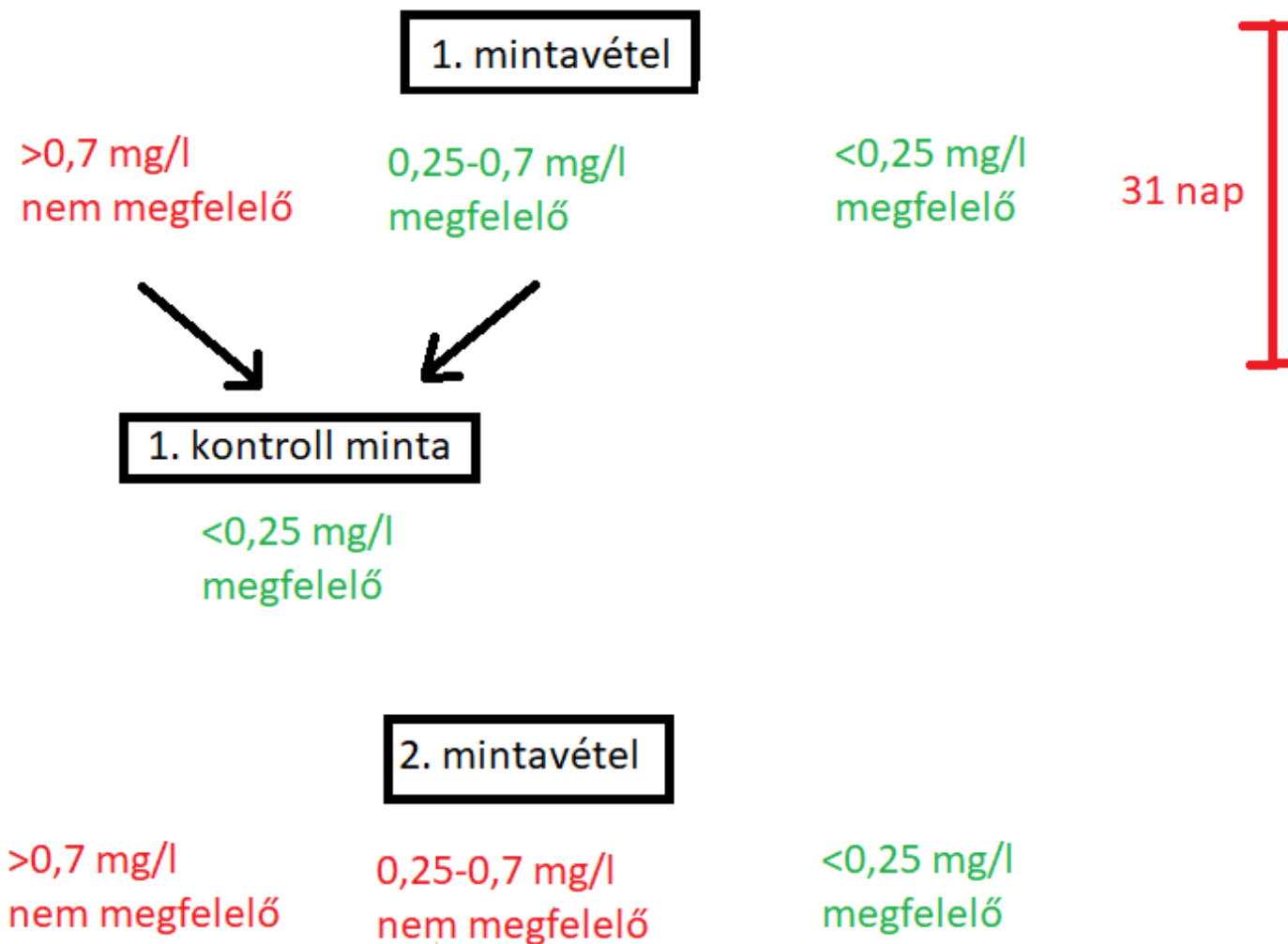

Határérték: **0,25 mg/L**
általánosan, ahol csak
fertőtlenítés, új technológia
Esetileg (30 napig): **0,70 mg/L**
Ahol oxidációs célból adagolják a
klór alapú vegyszert

Klorát határérték értelmezése

Klorát határérték értelmezése

Egészség hatás

Haloecetsavak

- DCAA, TCAA, DBAA, BCAA
besorolása: IARC 2B,
állatkísérletekben bizonyítottan
rákkeltő
- brómozott/ jódozott
melléktermékek egészségügyi
hatása sokkal súlyosabb, mint a
klórozottaké
- DNS károsító hatás

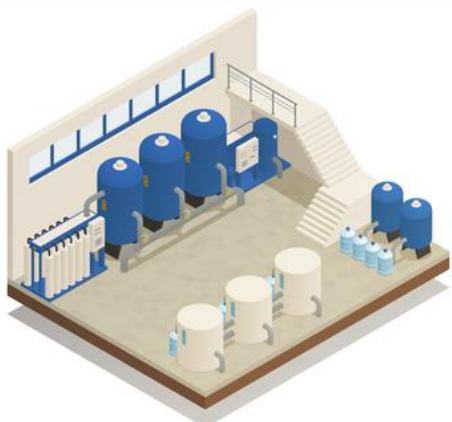
Klorát

- vörösvérsejtek károsodás,
vérbépzési zavarok

Felmérés

Ideje: 2022. április-szeptember

Mintavétel:

295 helyszínen
Összes törésponti klórozást
alkalmazó hazai vízmű

Mintaszállítás:

Vármegyei Kormányhivatalok

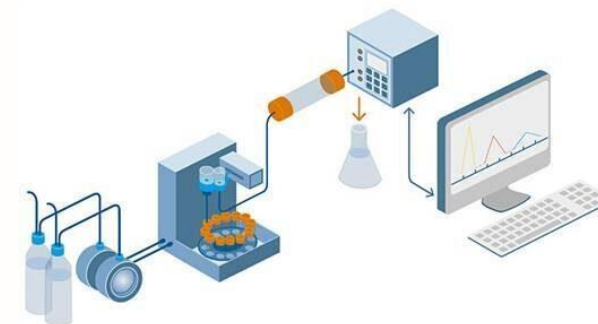
Adatlap:

Releváns technológiai
információk gyűjtése

- Alkalmazott vegyszerek
- Dózisok
- Vízkezelési lépések

Mérés:

NNGYK Környezetegészségügyi
Vizsgáló Laboratóriuma
Akkreditált vizsgálat

Módszer:

Klorát: MSZ EN ISO 10304-4:2000

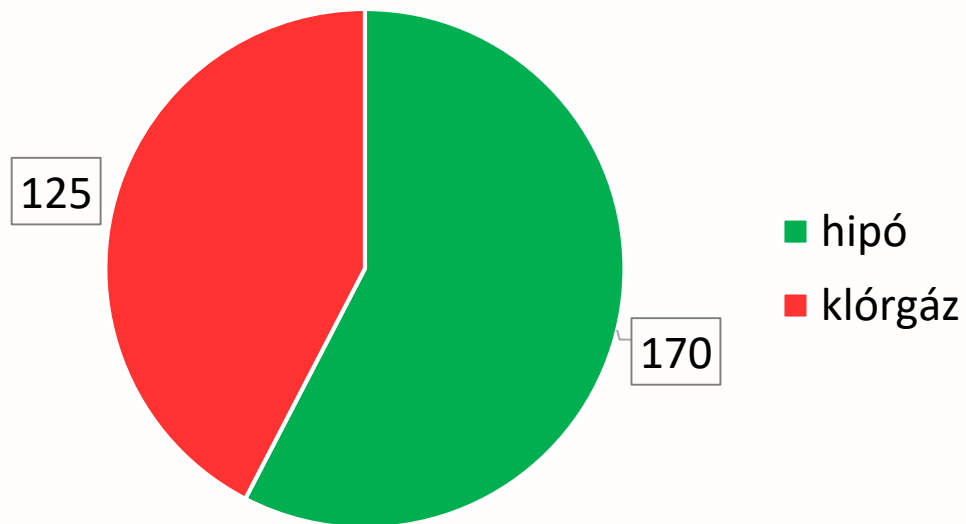
THM: MSZ 1484-5:1998 (7.1)

HAA₉: EPA 552.3

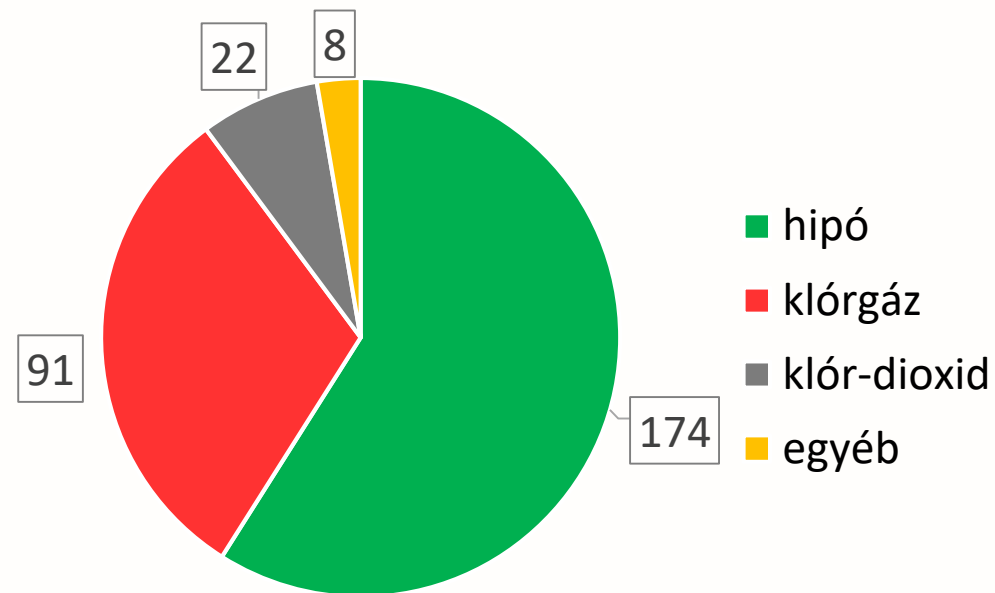
Eredmények - adatlap

Technológia - Törésponti klórozás

n = 295

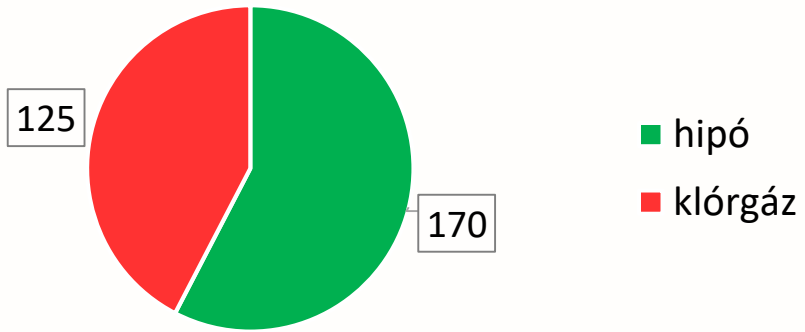

Technológia - Fertőtlenítés

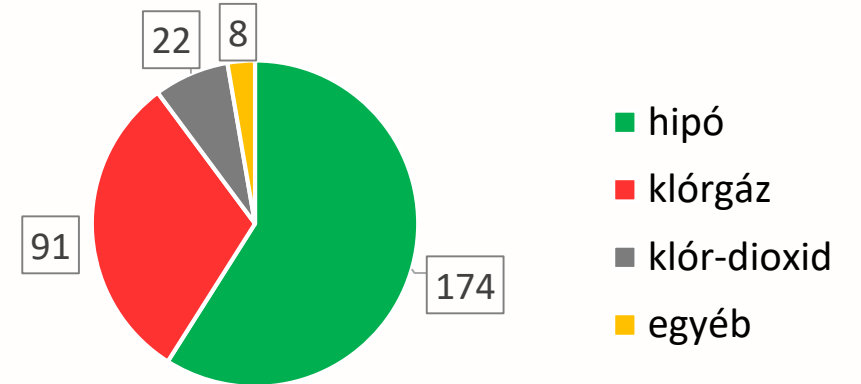

Eredmények - adatlap

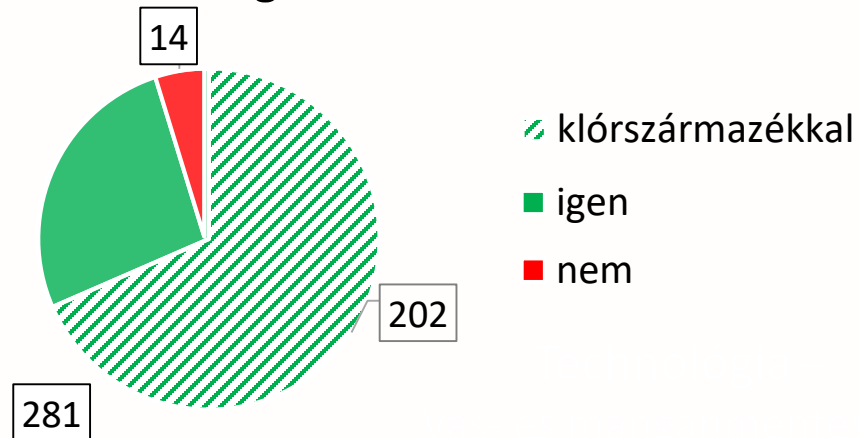
Technológia - Törésponti klórozás

Technológia - Fertőtlenítés

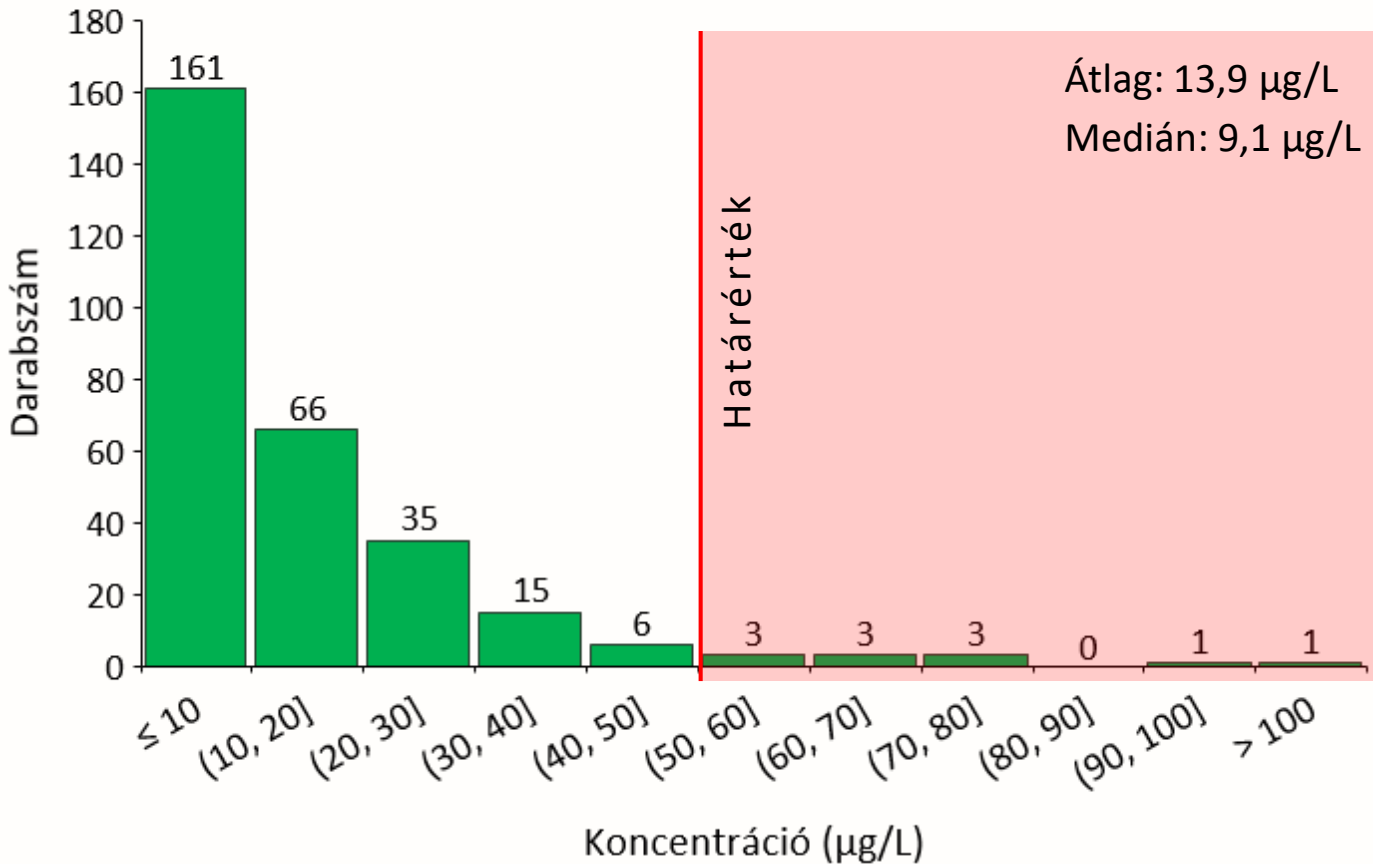
Technológia -
Vas- és mangánmentesítés

Eredmények - THM

THM - eloszlás (n = 294)

Határérték-túllépés

- 11 vízmű (3,7%)

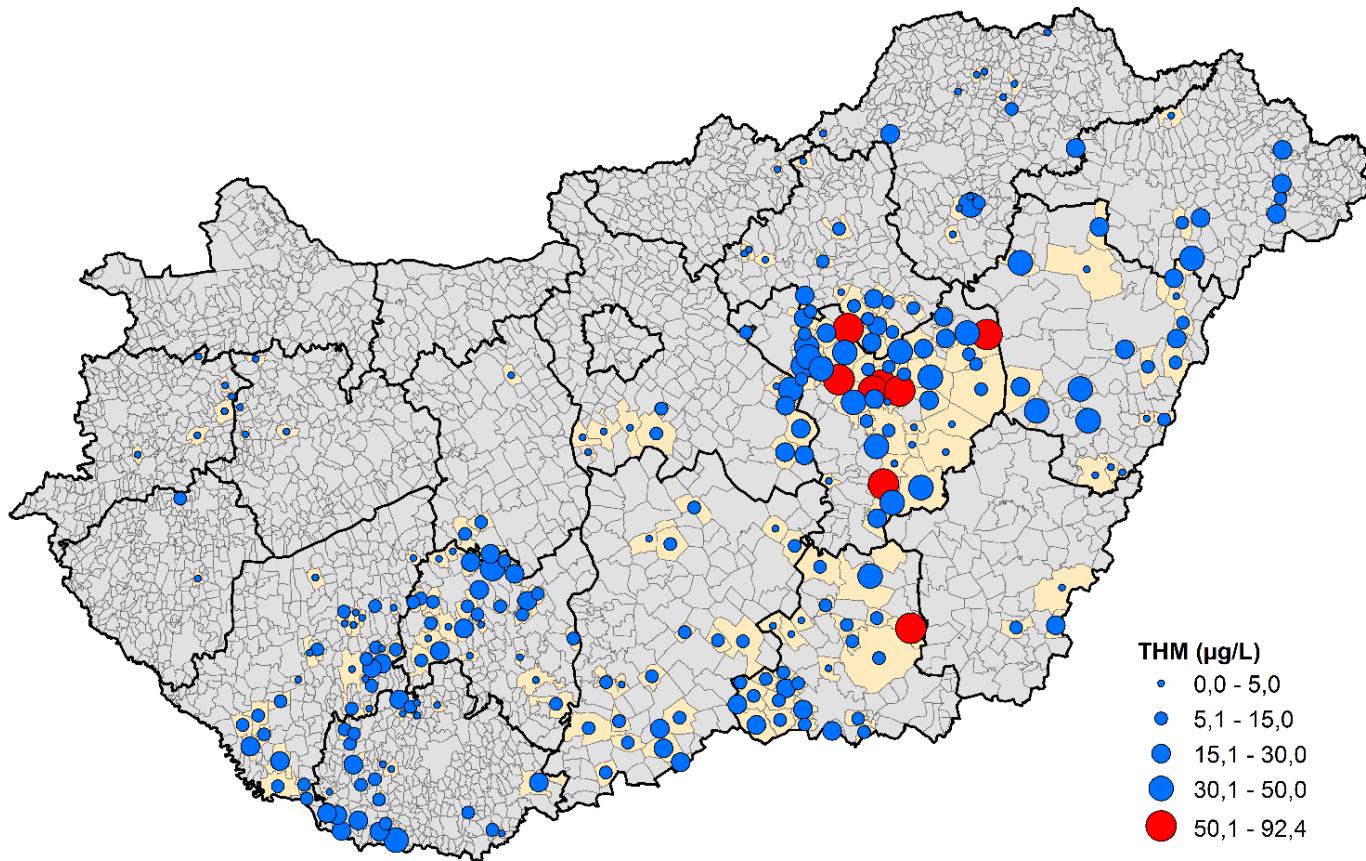
Hálózaton:

- további THM-képződés

Cél:

- 0 µg/L (karcinogenitás)

Eredmények - THM

Emelkedett THM-koncentráció

Területi eloszlás:

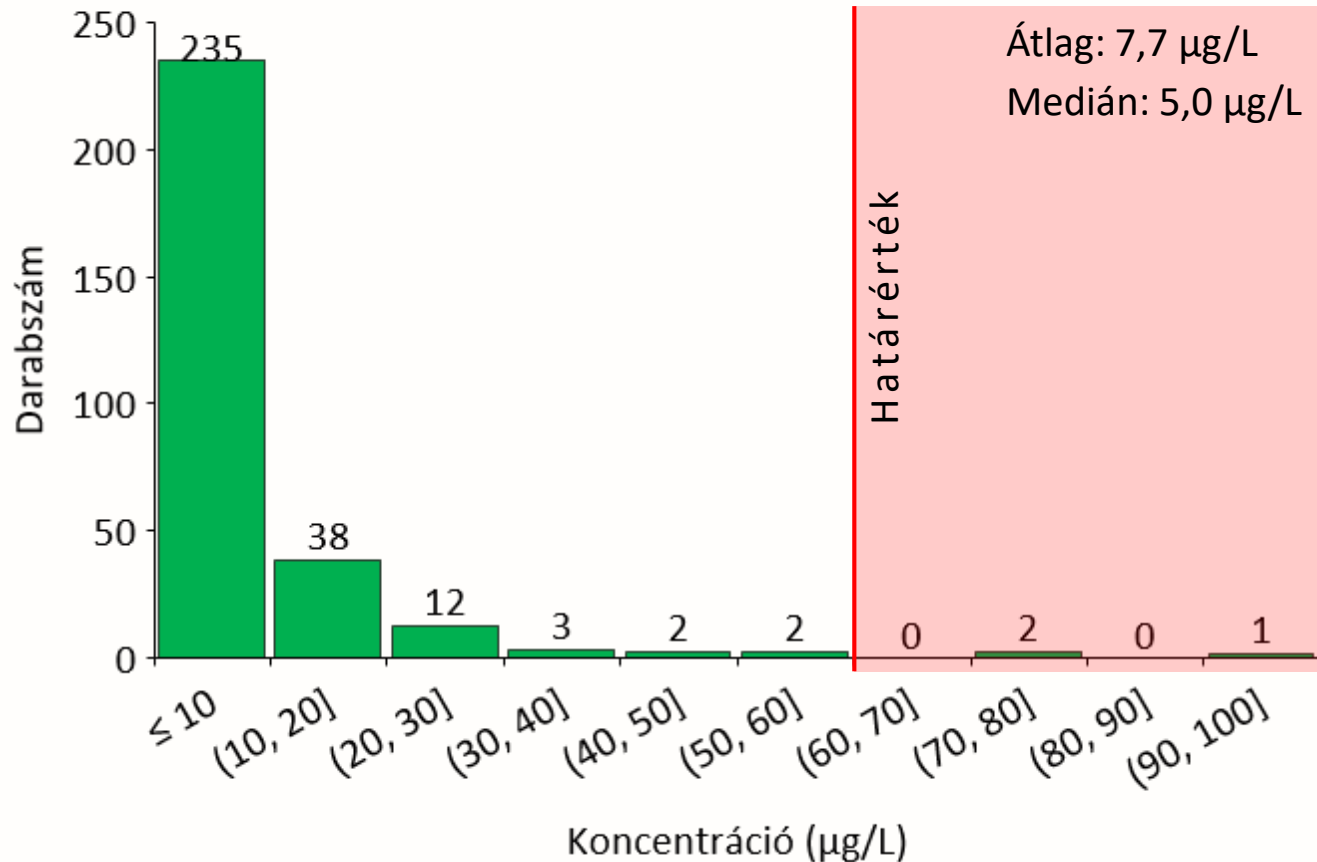
- Jászság (Jász-Nagykun-Szolnok)
- elszórtan egyéb alföldi területek (Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, stb.)

Közös jellemzők:

- magas szervesanyag tartalom (KOI: > 3,0 mg/L)
- magas hőmérséklet (> 30°C)

Eredmények - HAA₅

HAA₅ - eloszlás (n = 295)

Határérték-túllépés

- 3 vízmű (1,0%)

Hálózaton:

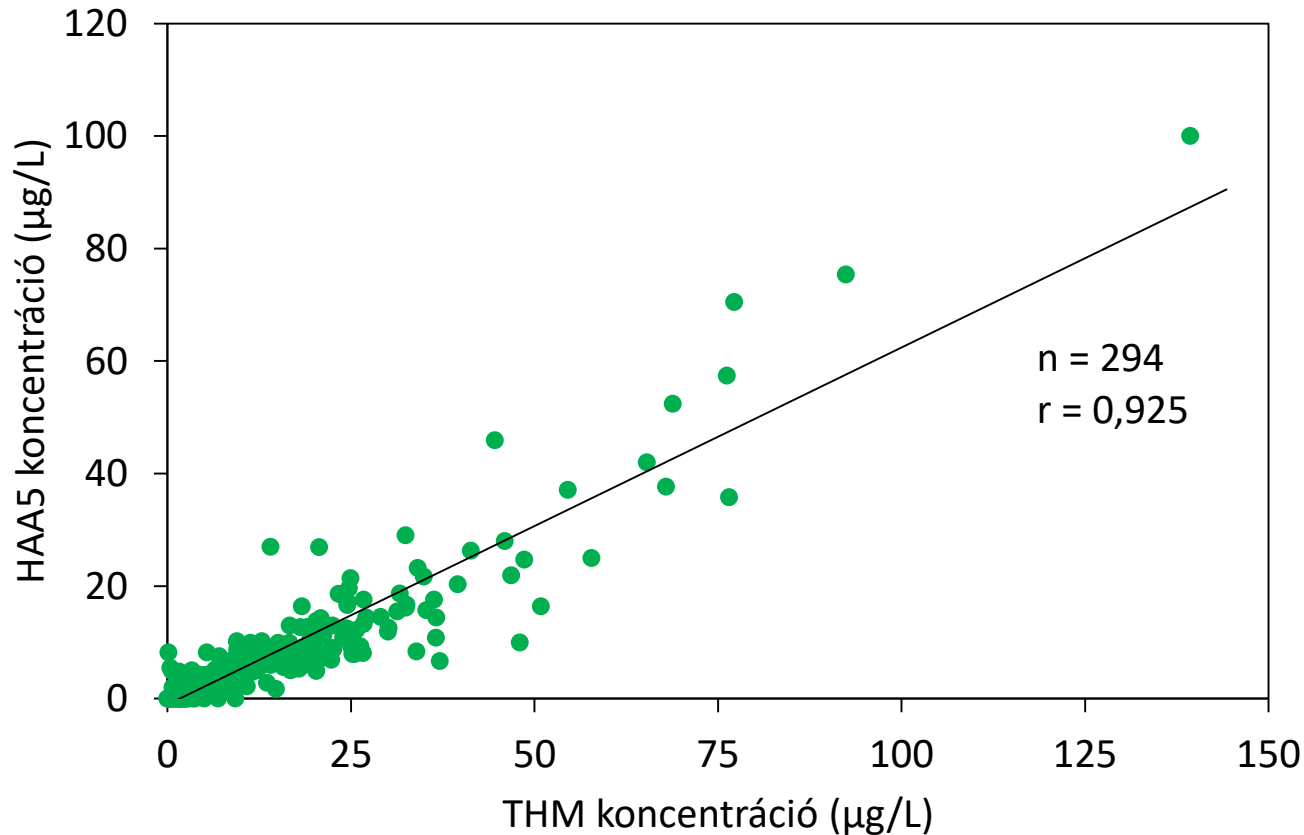
- további HAA-képződés
- biodegradáció

Cél:

- 0 µg/L (karcinogenitás)

Eredmények - HAA₅

THM-HAA₅ korreláció

THM-HAA₅ koncentráció-csökkentés

Keletkezett anyagok eltávolítása:

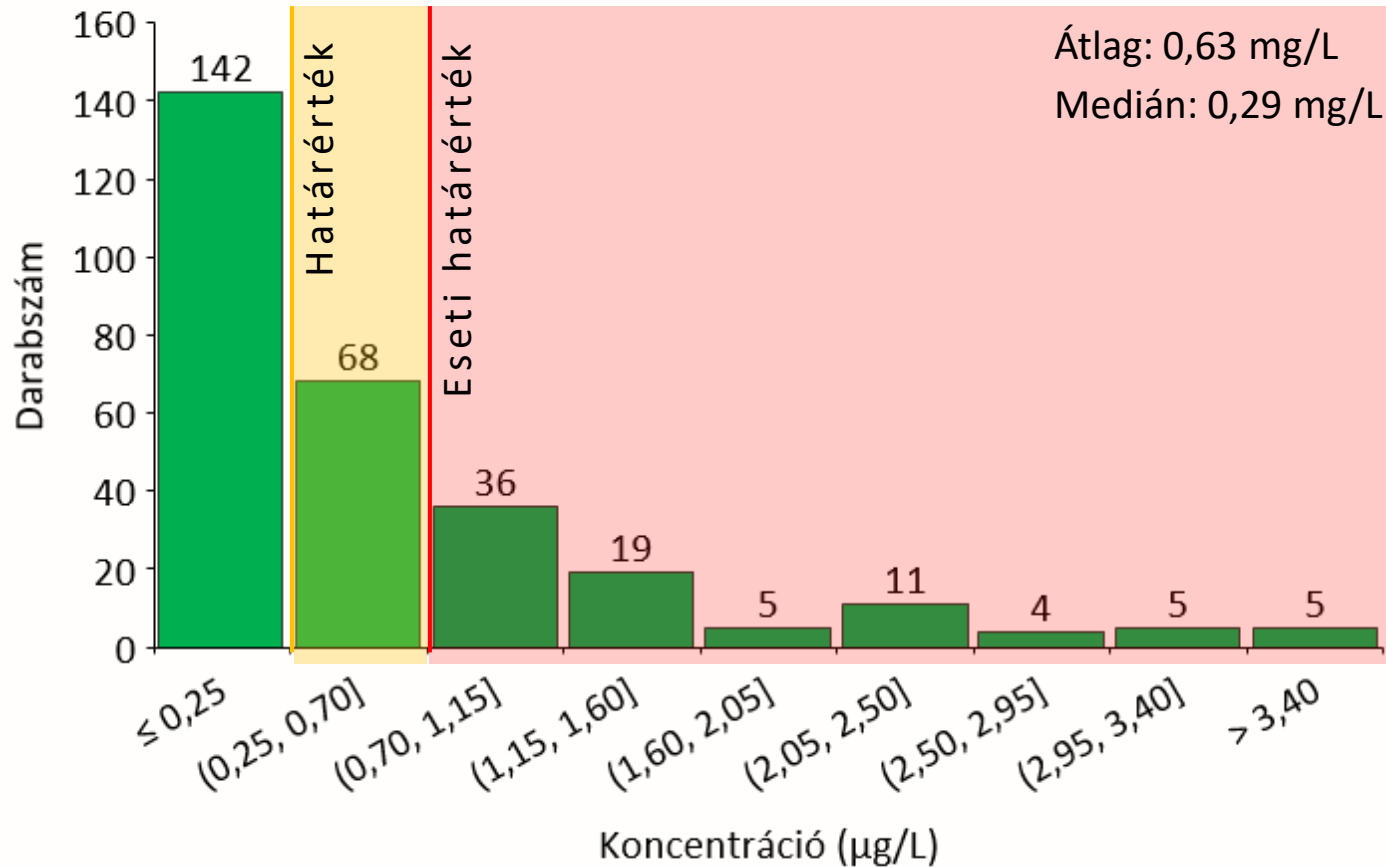
- GAC adszorbensek: gyakori regenerálás (180 nap), csere
- BAC szűrők: THM-re limitált

Keletkezés megakadályozása:

- klórdózisok minimalizálása
- nyersvizek TOC és T csökkentése
- vízátvételi lehetőségek felmérése

Eredmények - klorát

Klorát - eloszlás (n = 295)

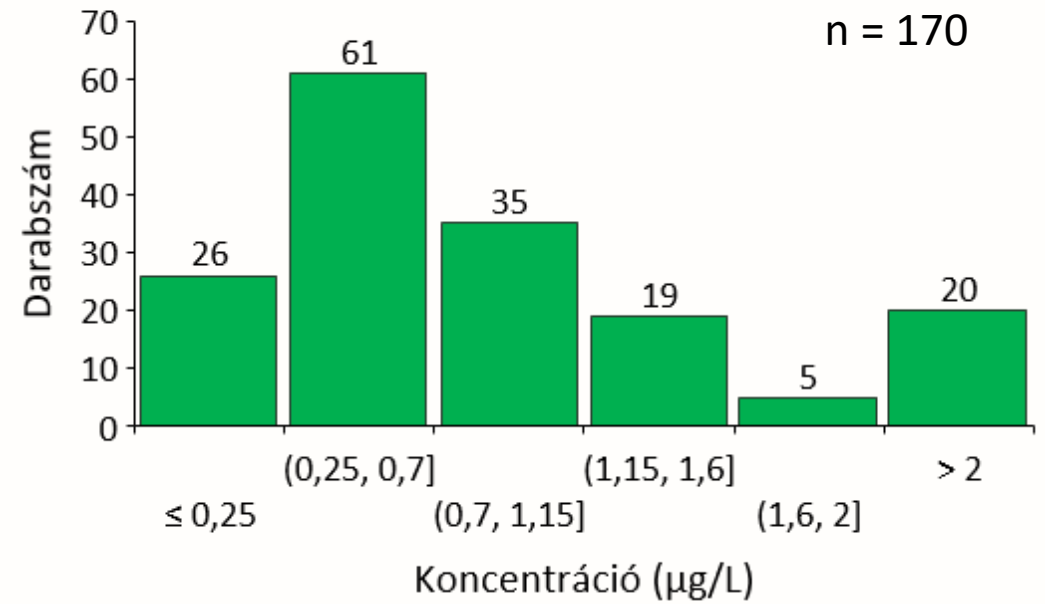
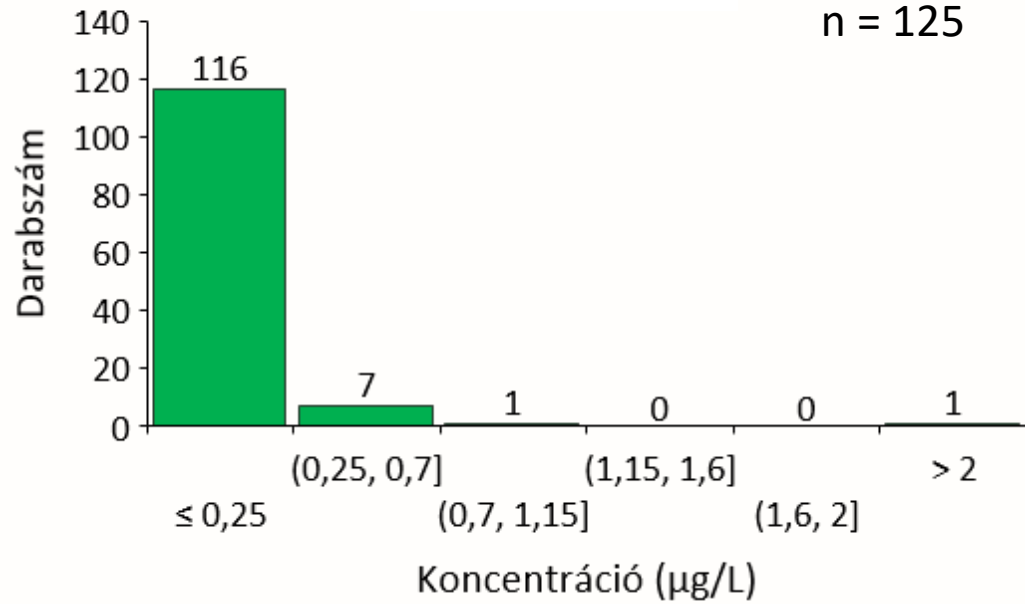
Határérték: 0,25 mg/L

- 153 vízmű (51,9%)

Eseti határérték: 0,70 mg/L

- 85 vízmű (28,9%)

Eredmények - klorát

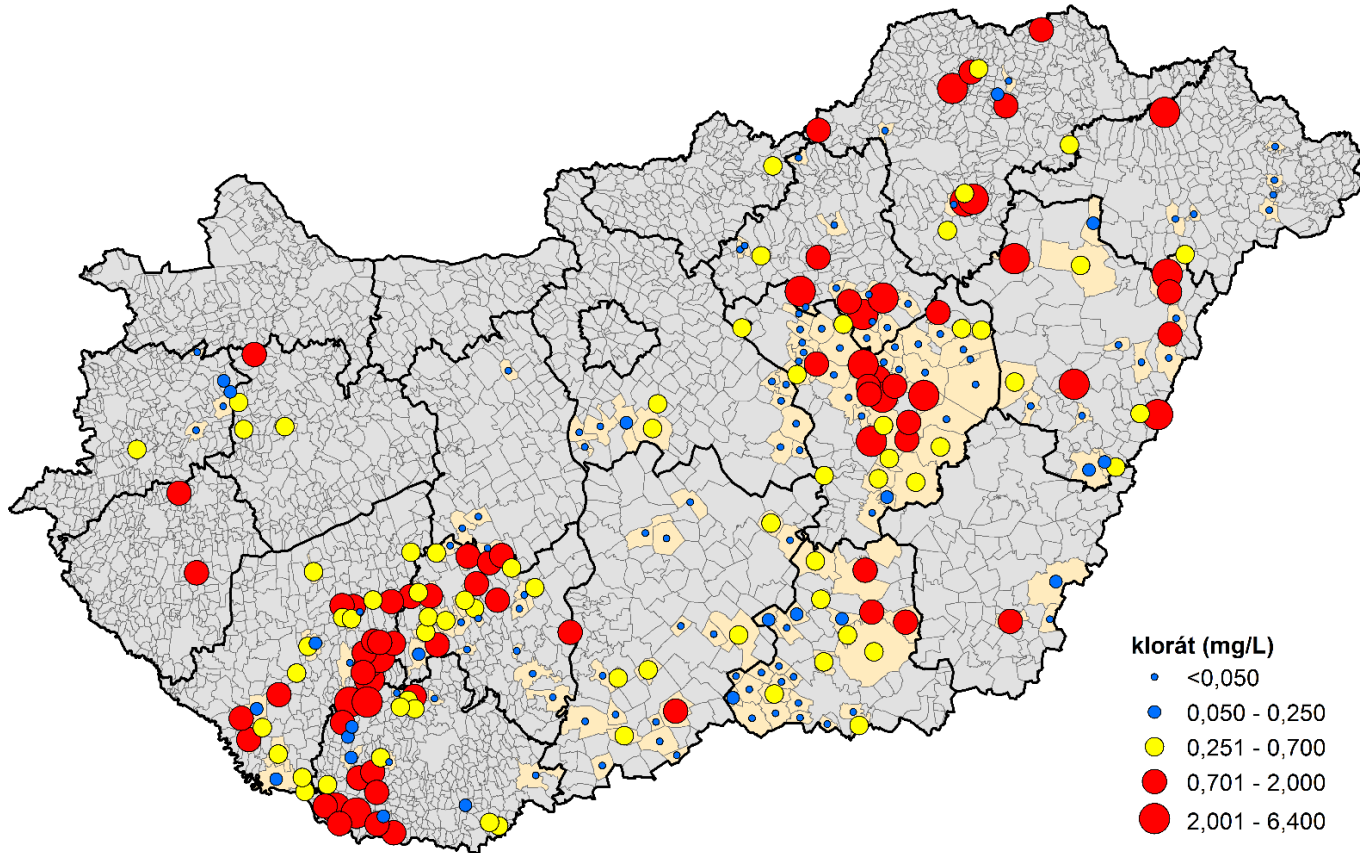
7,2% (9 db)

1,6% (2 db)

85% (144 db)

46% (79 db)

Eredmények - klorát

Klorátkoncentráció-csökkentés

Kisebb hatékonyságú (átmeneti):

- klórdózisok minimalizálása
- hipó tárolási körülmények javítása (hűvös, fénytől védett hely)

Nagyobb hatékonyságú (végleges):

- technológia-váltás
- új vízbázis keresése (kútfúrás)
- vízátvétel szomszédos vízműből

Összefoglalás

THM - HAA₅

- Kisebb területen, elszórtan jelentkező probléma
- Erős korreláció

Csökkentési lehetőség:

- GAC adszorbensek regenerációja
- Nyersvíz TOC-koncentrációjának és T csökkentése

Klorát

- Kiterjedt országos probléma
- Hipó alkalmazásakor (töréspont)

Csökkentési lehetőség:

- Hipó tárolási körülményeinek javítása (hűs, fénytől védett)
- Technológia-váltás, vízátvétel

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**

dorr.zsuzsanna@nngyk.gov.hu